

بالزاک و روش جدید داستان نویسی

دکتر فاطمه سیاح

«گرانده» شخصی کاملاً اجتماعی است زیرا نظر او در تمام جامعه های انسانی و در همه اوقات بیدار نمیشود. نظائر «گرانده» مخصوص جامعه بورژوازی و دموکرات میباشند که در آن جامعه پول تنها محرک زندگی اقتصادی، سیاسی و اجتماعی است. خست «گرانده» مخصوص به بورژوازی است که بوسیله احتکار تولید ثروت مینماید و این خست ارتباطی با اخلاق و تقوی ندارد. بر عکس مولیر، بالزاک علت خست قهرمانش را برای خواننده توضیح میدهد.

بالزاک بتفصیل از مقدمات کار «گرانده» دوره های جمع آوری ثروت او و تغییراتی که این دوره ها در اخلاق او داده اند صحبت میکند. بنابراین قهرمانان بالزاک نماینده خصالی هستند که مخصوص جامعه ایست که در آن زندگی میکنند. در صورتیکه قهرمانان سبک کلاسیک نماینده صفات عمومی افراد بشر میباشند که همیشه و در همه جا یافت میشود. وقایع نمونه ای بالزاک نیز از این قاعده مستثنی نیستند. «نمونه انسانی» و «نمونه وقایع» برای بالزاک هر دو از ابزار کاری هستند که او در آزمایشگاه «تاریخ آداب و عادات» خود از آنها استفاده میکند و همچنین آزمایشگاه هدف بالزاک در نویسندگی است. هر دو نمونه وسیله نشان دادن خصال اصلی هر جامعه (نمونه خصال) و فعالیت اصلی آن «نمونه وقایع» میباشند. «انواع اجتماعی» بالزاک از اجتماع همین نمونه ها بوجود میآید. هر نوع نتیجه محیطی است که آنرا بوجود میآورد و بقول خود آشنا میسازد. همانطور که در تاریخ طبیعی طبقه بندی انواع موجودات بر طبق محیط آنها و «نمونه حیوانی» که در اقسام محیط های طبیعی بوجود میآید بعمل میآید در آثار بالزاک نیز سیستم هر جامعه و هر نوعی نمونه آن بشمار میرود.

این بود خلاصه نظریه ادبی بالزاک. در مقاله آیه بنجزیه مختصری از اصول نظریه او و انواع و اقسام آن اثر مشهور او یعنی «کمندی بشری» خواهیم پرداخت.

خود پس از چندین تولیدسل حشره بالداری از دسته «آند ریکوس ترمینالیس» میکند. چنانکه گفتیم عقیده عموم برای اینکه پینه های گال در نتیجه زخمی که حشره ماده با دشته خود در موقع تخم گذاری در جوانه نبات بوجود میآورد تولید میگردد و اکنون این نکته نیز مسلم گردیده که نمو این پینه در اثر اینستکه نوزادان این حشرات دیوار پرورشگاه خود را جویده از آن تغذیه میکنند و بدین طریق نمو پینه را باعث میشوند. این حشرات پس از تکامل رشد خود راه بخارج باز کرده و پرواز میکنند ولی تمامی آنها از جنس ماده بوده و کمتر اثری از جنس نر دیده شده است اما اگر مشاهدات و تجربیات خود را ادامه دهیم ملاحظه میکنیم که هر چند بار یکمرتبه در میان این حشرات ماده حشره نری هم پیدا میشود و بدین طریق نسل را تهورت کرده ادامه آنرا ممکن میسازد.

بجاست که اکنون مقایسه ای بین قهرمانان سبک کلاسیک و قهرمانان بالزاک بعمل آوریم زیرا این قاعده در سبک مزبور نیز حکمفرما بوده و قهرمانان نویسندگان کلاسیک نمایندگان مشخص اخلاق با شور و هیجان مخصوصی بوده اند مانند «میزاتروپ» یا «خپس» مولیر.

تفاوت بزرگی «نمونه کلاسیک» و «نمونه بالزاک» و پیروان او در آنست که قهرمانان مکتب کلاسیک نماینده صفاتی هستند که همیشه و در همه جامعه ها ممکن است وجود داشته باشند در صورتیکه قهرمانان آثار بالزاک نماینده خصائل اجتماعی هستند که فقط معرفت محیط اجتماعی میباشند. این تفاوت اصلی در ضمن مقایسه قهرمانان مکتب مثلاً مقایسه «هارباگون» مولیر و «گرانده» بالزاک کاملاً واضح و روشن میشود. این هر دو قهرمان نماینده خست هستند و با وجود این بکلی با هم متفاوتند.

قهرمان مولیر شخص خپسی است که همیشه و در تمام جامعه ها وجود دارد. این شخص دارای خست طبیعی است نه آن خستی که تحت شرایط معین اجتماعی جامعه ای که در آن زندگی میکند ممکن است بوجود بیاید. همین جهت مولیر برای خست «هارباگون» دلیلی ذکر نمیکند و خست «هارباگون» هیچ دلیل منطقی ندارد زیرا این شخص از اشراف متمول است. عدم دلیل منطقی برای خست «هارباگون» بقدری مضحک است که جنبه فکاهی باو میبخشد.

خست قهرمانی که بالزاک بوجود آورده است بکلی با خست «هارباگون» متفاوت است و «گرانده» ابدأ جنبه فکاهی ندارد. «گرانده» نه تنها شخص مضحکی نیست بلکه میتوان گفت کارهای او غم انگیز و حتی موحن میباشند زیرا او نماینده قدرتی اجتماعی است و تمولشرا در صندوق پنهان نمیکند. تمول «گرانده» سرمایه ایست که بر بازار تسلط دارد، تمام وقایع بالزاک بر باز میدارد و تبدیل پیروی مدهشی میشود که بر جامعه حکومت میکند.

حشرات گال انواع فراوان دارند و یکی از نمونه های آن حشره کال بلوط است که مولد پینه های متعدد در بدنه درختان بلوط میباشد. رنگ این پینه ها ابتدا سبز روشن و بعداً تبدیل به قهوه ای میگردد. اگر آنها را بدو نیمه نمائیم و از مقطع عرضی نگاه کنیم خواهیم دید که در درون آن نوزادانی وجود دارد که پس از نشو و نما نوعی حشره کال از جنس نر و ماده بنام «ترمینالیس» بوجود میآوردند. تفاوت حشره ناعبرده با سایر حشرات گال اینستکه ماده های این دسته تخم گذاری خود را در جوانه و یا ساقه نبات نگذاشته بلکه در ریشه درخت تخم گذاری میکنند و در نتیجه پینه های سختی تولید مینمایند. در زمستان از هر تخمی که در ریشه مدفون شده حشره بی بال بزرگتری تولید میشود که آنرا «بی بریزا آتر» مینامند. نوزادان حشره ناعبرده تماماً از جنس ماده میباشند و پس از نمو اولیه خود از درخت بالا رفته و در جوانه های آن تخم گذاری میکنند و تولید پینه های درخت بلوط را مینمایند که حشره آنها